

РЕШЕНИЕ

№ 282

гр. София, 15.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 16.12.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **12145** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявени са обективно съединени искиове с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, по реда на чл.1, ал.2 ЗОДОВ вр. чл. 203 – 207 АПК.

Производството е образувано по искова молба на Д. К. Н., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, срещу [община], за присъждане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Твърди се в исковата молба, че исковете се основават на отменени по съдебен ред мълчалив отказ на кмета на [община] да издаде заповед за прекратяване на образувано срещу ищцата дисциплинарно производство със Заповед № РД-09-559 от 24.08.2012 г. и отменена Заповед № 1 от 27.04.2015 г. на кмета на [община] за наложено й дисциплинарно наказание „уволнение“.

За периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. ищцата претендира, че е претърпяла неимуществени вреди – стрес, тревоги, терзания, унижение, накърнено лично достойнство и авторитет, невъзможност да се регистрира в „Бюрото по труда“, които довели до влошаване на здравословното й състояние. Сочи, че след влизане в сила на съдебното решение, с което е отменена Заповед № 1 от 27.04.2015 г. й били изплатени 6 работни заплати по 1220 лв., докато претърпените от нея имуществени вреди са много по-големи и се изразяват в неизплатени трудови възнаграждения (основна и допълнително), законоустановени отпуски, здравни и социални осигуровки, свързани с нереализираното й право на труд.

Ищцата поддържа, че търпи посочените вреди от деня на отстраняване й от заеманата

длъжност „секретар“ на [община], сторено въз основа на Заповед № РД-09-576 от 03.09.2012 г. на кмета на [община], до момента на отмяната на посочените актове – за 4 години, 9 месеца и 9 дни. През този период била лишена от трудово възнаграждение, от здравни и социални осигуровки, което допълнително влошило финансовото ѝ състояние поради това, че била принудена да води продължителни съдебни дела и да купува лекарства за влошеното си здравословно състояние, които не се поемали от НЗОК. Липсата на здравни осигуровки пречатствала получаването на медицинска помощ, принудило я постоянно да взема заеми от близки и роднини, което допълнително я унижавало. От преживения стрес настъпило допълнително влошаване на здравословното ѝ състояние – преживяла инсулт, влошило се диабетното ѝ и хипертонично заболявания, както и заболяването на щитовидната жлеза. От стрес поради липсата на финансови средства няколкократно колабирала на улицата, а при един от случаите – счупила лявата си ръка.

С уточнителна молба от 14.12.2017 г. ищцата поддържа следните размери и периоди на претенциите си:

I. За имуществени вреди, както следва:

1. Обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 158 120 лв., представляващо пропуснато, неизплатено основно възнаграждение, ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

2. Обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 35 600 лв., представляващо неизплатени от ответника социални осигуровки, ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

3. Обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 12 220 лв., представляващо неизплатени от ответника здравни осигуровки, ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

4. Обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 31 624 лв. (20 % от 158 120 лв. и молба от 05.07.2018 г.), представляващо неизплатено, пропуснато допълнително възнаграждение, ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

3. Обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г., представляващо неизплатени, пропуснати други плащания общо в размер на 8500 лв. (уточнени с молба от 13.03.2018 г. и молба от 05.07.2018 г.), както следва: за служебно облекло в размер на 1500 лв., за лични предпазни средства в размер на 1000 лв. и неизползван платен годишен отпуск в размер на 6000 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

II. Обезщетения за неимуществени вреди за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 300 000 лв., ведно със законната лихва от датата на отстраняването ѝ от длъжност до окончателното изплащане.

Алтернативно, с молба от 26.02.2018 г., ищцата поддържа следните уточнения на периода и размера на исковите си:

A. За периода от 04.09.2012 г. до издаването на Заповед № 1 от 27.04.2015 г. за прекратяване на служебното ѝ правоотношение, исковите претенции се основават на неправилно ѝ отстраняването от длъжност и неправилното ѝ недопускане до

изпълнение на длъжността, обявено за незаконосъобразно с Решение № 70 от 04.05.2015 г. по адм.д.№ 594/2014 г. на АС Стара Загора, оставен в сила с Решение № 8029 от 30.06.2016 г. по адм.д.№ 8417/2015 г. на ВАС. Конкретните размери на исковете са както следва:

I. За имуществени вреди, както следва:

- 1.Обезщетение за пропуснато, неизплатено основно възнаграждение в размер на 80 000 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
2. Обезщетение за неизплатени от ответника социални осигуровки в размер на 20 000 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
3. Обезщетение за неизплатени от ответника здравни осигуровки в размер на 6220 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
4. Обезщетение в размер на 16 000 лв. (20 % от 80 000 лв. и молба от 05.07.2018 г.), представляващо неизплатено, пропуснато допълнително възнаграждение, ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
3. Обезщетение за неизплатени, пропуснати други плащания, уточнени с молба от 13.03.2018 г., както следва: за служебно облекло в размер на 700 лв., за лични предпазни средства в размер на 500 лв. и неизползван платен годишен отпуск в размер на 3000 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

II. Обезщетение за неимуществени вреди за периода от 04.09.2012 г. до 27.04.2015 г. в размер на 150 000 лв.

Б. За периода от 27.04.2015 г. до 12.06.2017 г. ищцата счита, че вредите й произтичат от незаконосъобразна Заповед № 1/27.04.2015 г. за наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, отменена с Решение № 268 от 08.01.2016 г. по адм.д.№201/2015 г. на АС Стара Загора, оставено в сила с Решение № 6682 от 30.05.2017 г. по адм.д.№ 2826/2016 г. на ВАС, V-то отделение. Конкретните размери на исковете са както следва:

1. Обезщетение за пропуснато, неизплатено основно възнаграждение в размер на 78 120 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
2. Обезщетение за неизплатени от ответника социални осигуровки в размер на 15 600 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
3. Обезщетение за неизплатени от ответника здравни осигуровки в размер на 6000 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
4. Обезщетение в размер на 15 624 лв. (20 % от 78 120 лв. и молба от 05.07.2018 г.), представляващо неизплатено, пропуснато допълнително възнаграждение, ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;
3. Обезщетение за неизплатени, пропуснати други плащания, уточнени с молба от 13.03.2018 г., както следва: за служебно облекло в размер на 800 лв., за лични предпазни средства в размер на 500 лв. и неизползван платен годишен отпуск в размер

на 3000 лв., ведно със законната лихва от датата на изискуемост на всяко месечно неизплатено възнаграждение до окончателното му изплащане;

II. Обезщетение за неимуществени вреди за периода от 27.04.2015 г. до 12.06.2017 г. в размер на 150 000 лв.

Алтернативно, с молба от 13.03.2018 г., ищцата претендира лихва за забава върху горепосочените главници, считано от датата на отмяна на мълчалив отказ по искането ѝ от 17.11.2014 г. и от датата на отмяна на заповедта за наложено ѝ дисциплинарно наказание „уволнение“.

Ответникът [община] оспорва допустимостта и основателността на исковата молба. Подробни съображения за това относно отделните искиви периоди излага в писмен отговор от 07.02.2018 г. Оспорва допустимостта на претенцията за неимуществени вреди поради незаконно уволнение поради наличие на друг ред за обезщетение – този по чл.104, ал.1 ЗДСл. Сочни, че дисциплинарното производство, във връзка с което ищцата е отстранена от длъжност, е приключило на 27.04.2015 г. Счита, че с отмяната на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение и изплащането на обезщетение по чл.104, ал.1 ЗДСл в размер на 7320 лв. (6 заплати по 1220 лв.) ищцата не може да претендира вреди поради отменен незаконосъобразен отказ за прекратяване на дисциплинарното производство. Поддържа, че за периода на оставане на ищцата без работа поради незаконно прекратяване на служебното правоотношение от 27.04.2015 г. до 12.06.2017 г. по сметка на НАП са преведени осигурителни вноски за ДОО в размер на 5080.23 лв. С изплащането на обезщетение по чл.104, ал.1 ЗДСл и на осигурителните вноски в размер на 5080.23 лв. ищцата била обезщетена съобразно закона, поради което други обезщетения не ѝ се дължали. Оспорва наличието на причинна връзка между конкретни актове на кмета на [община] и претендираното от ищцата влошено здравословно състояние. Поддържа съпричиняване на евентуално влошено здравословно състояние, тъй като за периода след отстраняването си от длъжност ищцата е следвала да заплаща здравни осигуровки за своя сметка, което тя доброволно не е сторила. Счита претендираното обезщетение за неимуществени вреди за прекомерно и несправедливо. Претендира разноски.

Представителят на Софийска Градска прокуратура изразява становище за основателност на исковите.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, като прецени доводите на страните във връзка със събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

По делото няма спор, че ищцата е заемала длъжност „секретар“ на [община], считано от 25.03.2005 г. по служебно правоотношение въз основа на Заповед № 1 от 25.03.2005 г. на кмета на [община].

Със Заповед № РД-09-553 от 23.08.2012 г. на кмета на [община] е разпоредено образуването на дисциплинарно производство срещу Д. К. Н. за нарушения на Етичния кодекс на [община], изразяващи се в установено незаконно строителство в УПИ IV-443, кв.93, по плана на [населено място], собственост на ищцата и съпруга ѝ Г. Д. Н..

Със Заповед № 94Д-125-9#1 от 23.08.2012 г. на кмета на [община] ищцата е наказана с дисциплинарно наказание „забележка“ за това, че на 23.08.2012 г. за времето от 10:00 часа до 10:20 часа не изпълнява служебните си задължения, а провежда лични разговори по мобилния си телефон в работно време.

Със Заповед № РД-09-559 от 24.08.2012 г. на кмета на [община] е наредено да се

образува дисциплинарно производство срещу ищцата за „разглеждане на арогантното ѝ поведение срещу д-р Душо Г. – зам.кмет на [община].

Със Заповед № РД-09-576 от 03.09.2012 г. на кмета на [община] ищцата е отстранена от длъжност на основание чл.100, ал.1, т.2 ЗДСл, считано от 03.09.2012 г. до приключване на образувано срещу нея дисциплинарно производство със Заповед № РД-09-559 от 24.08.2012 г.

Няма спор по делото, че Заповед № РД-09-576 от 03.09.2012 г. е обжалвана по съдебен ред, като оспорването е отхвърлено с Решение № 234 от 22.11.2012 г. по адм.д.№ 383/12 г. на АС Стара Загора, оставено в сила с Решение № 13912 от 24.01.2013 г. по адм.д.№ 153/2013 г. на Върховен административен съд (ВАС).

С искане рег. № 94Д-125-10 от 17.11.2014 г., получено в [община] на същата дата, ищцата поискала прекратяване на отстраняването си от работа и на образуваното срещу нея дисциплинарно производство поради изтичане на сроковете по чл.94, ал.1 от ЗДСл, допускане до работното ѝ място и изплащане на дължимите трудови възнаграждения и осигуровки.

Мълчаливият отказ на кмета на [община] да издаде индивидуален административен акт (ИАА) по искането на ищцата от 17.11.2014 г. е отменен с Решение № 70 от 04.05.2015 г. по адм.д.№ 594/2014 г. на АС Стара Загора, оставено в сила с Решение № 8029 от 30.06.2016 г. по адм.д.№ 8417/2015 г. на ВАС. Според мотивите на съдебните актове, окончателното изтичане на сроковете по чл.94, ал.1 ЗДСл е станало на 12.11.2014 г., поради което към 01.12.2014 г. – датата, на която кметът на [община] е следвало да се произнесе по искането, е изтекъл 1-годишният срок по чл.94, ал.1 ЗДСл, поради което кметът е следвало да издаде заповед за прекратяване на дисциплинарното производство.

Със Заповед № 94Д-125-10#6 от 27.02.2015 г. на кмета на [община] са обединени в общо производство дисциплинарните производства срещу Д. К. Н., образувани със заповеди № РД-09-559 от 24.08.2012 г., № РД-09-553 от 23.08.2012 г. и № РД-09-620 от 25.09.2012 г.

Според протокол № 94Д-125-10#2 от 02.02.2015 г. на Дисциплинарния съвет (ДС) при [община], във връзка с подаденото искане на ищцата от 17.11.2014 г., е взето решение да се изискат обяснения от Д. К. Н. дали доброволно е премахнато незаконното строителство в УПИ IV-443, кв.93, по плана на [населено място], собственост на ищцата и съпруга ѝ Г. Д. Н..

Представени са констативни протоколи на [община], изготвени в периода от 30.04.2014 г. до 16.12.2014 г., с които се констатира, че не е премахнат незаконния строеж в УПИ IV-443, кв.93, по плана на [населено място], собственост на ищцата и съпруга ѝ Г. Д. Н..

По протокол от 14.04.2015 г. от заседание на СД на [община] е взето решение за налагане на дисциплинарно наказание „уволнение“ на Д. К. Н..

Издадена е Заповед № 1 от 27.04.2015 г. на кмета на [община], с която на Д. К. Н. е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“ и е прекратено служебното ѝ правоотношение. Заповедта е отменена с Решение № 268 от 08.01.2016 г. по адм.д.№201/2015 г. на АС Стара Загора, оставено в сила с Решение № 6682 от 30.05.2017 г. по адм.д.№ 2826/2016 г. на ВАС, V-то отделение.

Със Заповед № РД-09-116 от 12.06.2017 г. на кмета на [община] ищцата е възстановена на длъжността „секретар“ на [община].

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна

страна следното:

По силата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Обезщетението е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице - чл.4 ЗОДОВ. За да възникне правото на обезщетение, е необходимо да са налице следните кумулативни предпоставки: вреда – претърпяна неимуществена или имуществена (реално причинена или пропусната полза), незаконосъобразен акт, незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата (или общината) и пряка и непосредствена причинна връзка, т.е. претендираната вреда да е настъпила от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на органа или длъжностното лице при или по повод изпълнение на административна дейност.

Когато се претендират вреди от незаконосъобразен административен акт, разпоредбата на чл.204, ал.1 АПК урежда отрицателна процесуална предпоставка – актът да е отменен по съответния ред. В случая, исковете са за вреди, претърпени в хода на образувано срещу държавния служител дисциплинарно производство по реда на чл.89 – 100 от Закона за държавния служител (ЗДСл).

Крайният акт, с който приключва дисциплинарното производство е заповедта по чл.97, ал.1 ЗДСл за налагане на дисциплинарно наказание. По отношение на този акт – Заповед № 1/27.04.2015 г. на кмета на [община] е изпълнена отрицателната предпоставка по чл.204, ал.1 ЗДСл за отмяната ѝ по съдебен ред, което е сторено с влязло в сила на 30.05.2017 г. съдебно решение.

Същевременно, следва да бъде съобразено обстоятелството, че по отношение на Заповед № РД-09-576 от 03.09.2012 г. на кмета на [община], с която ищцата е отстранена от длъжност на основание чл.100, ал.1, т.2 ЗДСл, считано от 03.09.2012 г., отрицателната предпоставка по чл.204, ал.1 АПК не е изпълнена. Оспорването на този индивидуален административен акт е отхвърлено с влязло в сила съдебно решение.

Ищцата неоснователно претендира, че поради взаимната свързаност на всички актове, издадени от органа по назначаване в рамките на дисциплинарното производство, с отмяната на крайния акт се установява незаконосъобразност на всички предходни. Заповедта по чл.100 ЗДСл подлежи на самостоятелно обжалване и след като резултатът от него е неблагоприятен за ищцата, тя е обвързана от влязлото в сила съдебно решение (чл.177, ал.1 АПК). За целите на претенцията за обезщетение по чл.1, ал.1 ЗОДОВ изложеното обуславя невъзможност за ищцата да претендира вреди от заповедта за отстраняване. Противно на твърденията ѝ, нейната незаконосъобразност не е установена в рамките на други две съдебни производства (за отмяна на мълчалив отказ и на Заповед № 1/27.04.2015 г.), а дори мотивите на съдебните актове да съдържат подобни изводи, то същите не са правно обвързващи.

Принципно вярна е тезата на ищцата, че конкретната човешка личност, която последователно и целенасочено във времето става обект на неблагоприятни актове от страна на органа по назначаване, трудно може да разграничи субективните си преживявания в резултат на всеки един от тях, а ги възприема цяло едно цяло, още повече при наличните данни по делото за причинен на ищцата тормоз по смисъла на чл.5 от ЗЗДискр. по признаци „лично положение“ и „обществено положение“,

осъществено от Господин А. Г. – като кмета на [община] и работодател на ищцата, установен в Решение № 206 от 22.05.2015 г. на Комисията за защита от дискриминация.

Въпреки това и с оглед конкретния фактически състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ и необходимостта от отмяна на административния акт съгласно чл.204, ал.1 АПК, вреди могат да бъдат присъдени единствено, ако са пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с конкретен незаконосъобразен административен акт. Твърдяното бездействие на ответната администрация в хода на дисциплинарното производство също е било предмет на съдебна проверка, поради което евентуални вреди от него произтичат от отменения акт – мълчалив отказ на кмета на [община], а не от фактически действия и бездействия по смисъла на чл.204, ал.4 АПК.

По силата на чл.100, ал.4 ЗДСл държавен служител, който незаконно е бил отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на ЗОДОВ, но в случая не е изпълнена предпоставката по чл.204, ал.1 АПК за установяване на незаконосъобразност на отстраняването по чл.100, ал.1, т.1 ЗДСл. Последващата съдебна отмяна на мълчалив отказ на кмета, формиран поради непроизнасяне по молба на ищцата от 17.11.2014 г., не навежда на противен извод. Съдебното решение за отхвърляне на оспорването на заповедта по чл.100, ал.1 ЗДСл е задължително за административния орган и това не може да бъде преодоляно с искането на ищцата от 17.11.2014 г. за възстановяването ѝ на длъжност поради изтичане на срока по чл.94, ал.1 ЗДСл. Още повече при данните по делото, че в значителна част от исковия период – от 22.10.2012 г. до 10.09.2014 г. ищцата е ползвала отпуск по болест (справка изх.№ 11-111-4 от 22.06.2020 г. на л. 460).

Изложеното е основание за съда да приеме, че исковите претенции касаят вреди от незаконосъобразно дисциплинарно производство, образувано на 23.08.2012 г. (при съобразяване с началния исков период от 04.09.2012 г.) и приключило със Заповед № 1/27.04.2015 г., отменена с влязло в сила съдебно решение от 30.05.2017г.

Спецификата на случая се изразява в дългата продължителност на дисциплинарното производство срещу ищцата, в рамките на което е осъществена отмяна на два незаконосъобразни акта на органа по назначаването, издадени в едно и също дисциплинарното производство, образувано на 23.08 и на 24.08.2012 г. Именно надвишаването на преклузивния срок по чл.94, ал.1 ЗДСл за извършване на дисциплинарното дирене е дало основание за съдебна отмяна на мълчалив отказ на кмета на [община] от 01.12.2014 г. за произнасяне по молба на ищцата от 17.11.2014 г.

Изложеното е основание за съда да приеме, че за периода от 01.12.2014 г. до постановяване на краен акт по чл.97, ал.1 ЗДСл на 27.04.2015 г. ищцата незаконосъобразно не е била допускана до работа. Ако не беше незаконосъобразният акт на органа по назначаването, в посочения период ищцата би претърпела труда си в полза на администрацията, респ. би получавала дължимите възнаграждения за това. Задължението по чл.4, ал.1 ЗОДОВ за пълно възмездяване на претърпените вреди изисква присъждане на тези суми за възнаграждение, които служителят би получил, ако беше на работа от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г.

В идентичен смисъл са решение № 2620 от 16.04.2019 г. по адм. д. № 6727/2018 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 3818 от 12.03.2020 г. по адм. д. № 7967/2019 г., III отд. на ВАС: „Следователно за периода от 25.09.2014 г. до 15.03.2016 г. е

основателна претенцията за присъждане на вреди в размера на възнаграждението, което лицето би получавало, ако беше назначено. Това е вреда, която е пропусната полза. Според решение № 2601 от 22.02.2012 г. по адм. д. № 12721/2011 г. на ВАС: вредата като пряка последица означава "директно въздействие върху правната сфера на увредения, която лицето не би претърпяло, ако не беше незаконосъобразния акт". Тя е "типичната, нормално съпътстващата и необходимата последица от вредоносния резултат".

Според допълнително заключение от 08.12.2020 г. на съдебно-счетоводна експертиза (ССЕ), изготвено от в.л. Т. Ч.-Г., със заповед от 18.10.2012 г. на кмета на [община] на А. Й. В. – старши експерт в [община] е определено да получава като заместващ Д. Н. служител на длъжността „секретар“ 50% от основната заплата за тази длъжност. В. е назначена на длъжност „секретар“ на [община] със заповед от 15.12.2015 г., поради което за релевантния исков период до м.април 2015 г. няма заповед за определяне на възнаграждение за длъжността „секретар“ и В. не е получавала възнаграждение за тази длъжност (л.613), което изключва определяне на размер на обезщетението за недопускане според заплата на В..

Изложеното е основание за определяне на размер на обезщетението за пропуснато, неполучено възнаграждение поради недопускане на ищцата до работа в периода от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г. съобразно индивидуалната заплата на ищцата преди отстраняването ѝ от длъжност.

Според поясненията на вещото лице С., дадени в о.с.з. на 01.07.2020 г., заплата на ищцата преди уволнението ѝ, вкл. докато е отстранена от работа, е 1104 лв. Тази цифра се потвърждава и от вещото лице Т. Ч.-Г., изготвила ССЕ от 03.12.2020 г. Така, за 4 пълни месеца от 01.12.2014 г. до 31.03.2015 г. размерът на обезщетението е 4416 лв., към което следва да се добавят 956.80 лв. за м.април 2015 г., или общо сума в размер на 5372.80 лв. Тази сума следва да се присъди ведно със законната лихва от датата на отмяна на мълчаливия отказ на 30.06.2016 г. до окончателното ѝ изплащане. По отношение на исковите претенции за присъждане на обезщетения за допълнителни възнаграждения за исковия период от 04.09.2012 г. до 27.04.2015 г., съдът намира следното:

Съгласно чл.32 и чл.67, ал.1 от ЗДСл за изпълнение на държавната служба държавният служител има право на брутна заплата, която включва основна заплата и допълнителни възнаграждения. Индивидуалният размер на основната заплата на държавния служител се определя от органа по назначаването (чл.67, ал.4 ЗДСл). Допълнителните възнаграждения са нормативно установени (чл.67, ал.12 ЗДСл) и са посочени в чл.67, ал.7 ЗДСл и чл.19 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация.

Според вещото лице Т. Ч.-Г., изготвила ССЕ от 03.12.2020 г., със заповед № РД-09-551 от 23.08.2012 г. за възстановяване на ищцата на длъжност след предходно уволнение, ѝ е определено основно месечно възнаграждение в размер на 1104 лв.

Според разбивката на индивидуалната заплата на ищцата, направена в отговора на въпрос № 1 от допълнителна ССЕ от 19.10.2020 г., изготвена от в.л. С. (л.580), определената индивидуална заплата на ищцата в размер на 1104 лв. включва основна месечна заплата и процент за трудов стаж. Този конкретен размер на индивидуална работна заплата е изцяло в рамките на законоустановените минимален и максимален размер на основната месечна заплата на ищцата за съответното ниво и степен, съобразно притежавания от нея ранг (л.581). След като с индивидуален

административен акт на органа по назначаване на ищцата е определена индивидуална заплата в размер на 1104 лв. и при липса на доказателства за начислени за същата длъжност допълнителни възнаграждения по чл.67, ал.7 от ЗДСл, то претенциите на ищцата за присъждане на обезщетение за неизплатени допълнителни възнаграждения, за средства за служебно облекло и за лични предпазни средства, са изцяло неоснователни. Както индивидуалният размер на основната заплата, така и допълнителните възнаграждения по чл.67, ал.7 ЗДСл и чл.19 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, се определят с индивидуален административен акт на органа по назначаване, какъвто по делото не е представен. За целите на претенциите за обезщетение по чл.1, ал.1 ЗОДОВ липсата на доказателства, че, ако в периода от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г. ищцата би била допусната до работа, тя сигурно и задължително би получила подобни плащания, навежда на извод за тяхната неоснователност поради липса на два от елементите на фактическия състав на отговорността – вреди и тяхната пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с незаконосъобразния мълчалив отказ.

Дължим е извод, че в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с незаконосъобразния акт – мълчалив отказ на кмета на [община] от 01.12.2014 г., се намират единствено имуществените вреди, изразяващи се в неполучена от ищцата индивидуална работна заплата за периода от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г. В останалата част исковите претенции за имуществени вреди поради неполучени допълнителни възнаграждения за периода от 04.09.2012 г. до 27.04.2015 г. следва да бъдат отхвърлени като неоснователни.

По отношение претендираните обезщетения за имуществени вреди, претърпени в резултат на Заповед № 1/27.04.2015 г.:

Разпоредбата на чл.104 от ЗДСл, която е специална по отношение на чл.1, ал.1 ЗОДОВ, урежда специфична хипотеза на обезщетяване на **имуществени вреди** от оставане без работа поради незаконосъобразно прекратяване на служебното правоотношение. Въпрос за законодателна преценка е, че държавният служител има право на обезщетение в размер на основната си заплата, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на неявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, **но не за повече от 6 месеца**. Императивният характер на нормата, тълкуван във взаимна връзка с чл.8, ал.3 ЗОДОВ, навежда на категоричен извод, че други имуществени вреди поради оставане без работа, претърпени в резултат на отменена заповед за прекратяване на служебно правоотношение, не подлежат на обезщетяване.

Основание за това тълкуване е буквалният прочит на нормата: обезщетението е „за цялото време, през което **лицето не заема държавна служба**, но не за повече от 6 месеца“. Държавният служител няма право на обезщетение по реда на [ЗОДОВ](#) за оставането си без работа макар и за различен период от време, тъй като специалният закон е ограничил времето, за което може да се изплати такова обезщетение. Щом специалният закон съдържа ограничения за имуществената отговорност на държавата като работодател в случаите на незаконно уволнение на държавни служители, пълната ѝ имуществена отговорност не може да се изведе по правилата на общ закон, който се прилага за всички физически лица без оглед на техния статут. В този смисъл е константната съдебна практика на ВАС: решение № 981 от 21.01.2020 г. по адм. д. № 2486/2018 Г., III отд. на ВАС, решение № 2452 от 17.02.2020 г. по адм. д. № 9801/2018 г., III отд. на ВАС и др.

По делото не е спорно, че след възстановяването на длъжност на 12.06.2017 г. на ищцата е изплатено обезщетение по чл.104, ал.1 ЗДСл. Обезщетяването на други имуществени вреди, претърпени от незаконно уволнения служител, поради оставането му без работа, би било в противоречие с ограничения размер на отговорността на държавата по чл.104, ал.1 ЗДСл.

С уточнителните си молби ищцата претендира заплащане на заплата и осигуровки за отделните месечни искиви периоди, все едно, че е била на работа, т.е. че не е била отстранена, незаконно недопускана или незаконно уволнена. Посочи се, че отстраняване на ищцата не е признато за незаконно, а същата неправилно не е допускана само в периода от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г. На посочената дата органът по назначаване е прекратил служебното правоотношение със самостоятелен индивидуален административен акт. Неговата отмяна не поражда задължение за обезщетяване на други имуществени вреди, извън тези по чл.104, ал.1 ЗДСл. По изложените съображения е дължимо отхвърляне на исковите претенции за присъждане на обезщетения за неизплатени основни и допълнителни възнаграждения, както и средства за служебно облекло и за лични предпазни средства, за периода от 27.04.2015 г. до 12.06.2017 г., претърпени поради отмяна на Заповед № 1/27.04.2015г. Няма спор по делото, че при издаване на заповед № 1/27.04.2015 г. на ищцата, на основание чл.61, ал.1 ЗДСл, е платено обезщетение за неизползвания платен годишен отпуск. Видно от заповедта, това обезщетение касае всички минали години: 4 дни за 2012 г., 10 дни за 2013 г. и 10 дни за 2014 г. Дължим е извод, че по реда на чл.1, ал.1 ЗОДОВ ищцата неправомерно претендира плащания, които би получила като при реално действащо служебно правоотношение за искивия период, каквото не съществува.

Съдът намира за несподелим този неин подход по определяне на вида, периода и размера на твърдените вреди по напълно идентичен начин със сумите, които би получила, ако реално заемаше длъжността „секретар“ на [община] за периода от отстраняването си на 04.09.2012 г. до възстановяването ѝ на 12.06.2017 г. Подобно възстановяване на незаконосъобразно прекратеното правоотношение не е уредено в позитивното право, нито е предвидено претендираното възмездяване на вреди по начин, все едно то не е било прекратявано.

Най-силният аргумент в тази насока е нормата на чл.104, ал.1 ЗДСл, която признава претърпените от служителя вреди по повод на оставането му без работа, но ги ограничава в периода от 6 месеца след прекратяване на правоотношението. Когато заповедта за прекратяване на служебното правоотношение бъде отменена от органа по назначаването или от съда държавният служител се възстановява на предишната длъжност (чл.122, ал.1 ЗДСл), т.е. изпълнението на правоотношението се възстановява за в бъдеще. За целите на осигурителните отношения нормата на чл.9, ал.3, т.2 КСО *приравнява оставането без работа* поради незаконно уволнение на осигурителен стаж. Но обективно е невъзможно реалното осъществяване е изпълнение на задълженията по прекратеното правоотношение за минал период, от датата на неговото прекратяване.

Следва да се държи сметка, че в началото на искивия период ищцата е отстранена от длъжност със законосъобразна, влязла в сила заповед на органа по назначаване, била е в процедура по налагане на дисциплинарно наказание, до м.септември 2014 г. непрекъснато е ползвала отпуск за временна неработоспособност и до възстановяването ѝ на длъжност на 12.06.2017 г. поради отмяната на незаконното

уволнение реално и фактически не е изпълнявала трудовите си функции по служебното правоотношение.

Следва да се отбележи, че, както заплащането на възнаграждение, така и другите материални права, свързани с правоотношението, се дължат при реално положен труд. Това е смисълът на уредбата на служебното правоотношение - държавен служител е лице, което по силата на административен акт за назначаване заема платена щатна длъжност в държавната администрация и подпомага орган на държавната власт при осъществяване на неговите правомощия (чл.2, ал.1 ЗДСл). В тази насока са и представените Вътрешни правила за работната заплата в [община], които по силата на чл.1 касаят *работещите* по служебни и трудови правоотношения. Възнаграждение се дължи за положен труд. Макар и по повод на друго правоотношение по полагане на труд, това изрично е предвидено в нормата на чл.124 от Кодекса на труда - по трудовото правоотношение работникът или служителят е длъжен да изпълнява работата, за която се е уговорил, и да спазва установената трудова дисциплина, а работодателят - да осигури на работника или служителя условия за изпълнение на работата и да му плаща възнаграждение за извършената работа.

По силата на чл.21, ал.1 ЗДСл държавният служител е длъжен да изпълнява задълженията си точно, добросъвестно и безпристрастно в съответствие със законите на страната и устройствения правилник на съответната администрация, което също предполага ефективно изпълнение на уредените с длъжностната характеристика права и задължения. В подкрепа на изложеното е задължението за активно подпомагане на държавния орган по чл.22 ЗДСл, спазването на работно време (чл.23 ЗДСл) и на йерархична подчиненост (чл.24 ЗДСл). Именно за изпълнение на държавната служба държавният служител има право на брутна заплата, която включва основна заплата и допълнителни възнаграждения (чл.32, ал.1 ЗДСл). Начинът на определяне на индивидуалната заплата на служителя по чл.67, ал.4 ЗДСл последователно отразява индивидуалния подход, който държи сметка на нивото на заеманата длъжност, квалификацията и професионалния опит на конкретното лице, т.е. отчита неговите лични и професионални качества по повод на положения труд. Системата за повишаване в длъжност чрез рангове (чл.73-75 ЗДСл) отчита професионалната квалификация на държавния служител като съвкупност от знания и умения, необходими за качествено изпълнение на длъжността чрез изискване за наличие на определени години професионален стаж (чл.75, ал.1 ЗДСл). Оценяването на изпълнението на длъжността, като предпоставка за повишаване в ранг, също включва изискване за действително отработени най-малко 6 месеца за една календарна година (чл.76, ал.3 ЗДСл).

Систематичното място на съпътстващите правоотношения права по чл.33-40 от ЗДСл – право на почивка, на отпуск, на повишаване в държавна служба чрез преминаване в по-висок ранг, на социално и здравно осигуряване и на представително облекло, следва непосредствено чл.32 ЗДСл, който урежда основното право – правото на възнаграждение *за изпълнение* на държавната служба. Логично е всички други материални придобивки по повод на служебното правоотношение да са свързани с това реално изпълнение. Основният начин за увеличение на индивидуалната работна заплата по чл.67, ал.5, т.1 ЗДСл е въз основа на годишната оценка на изпълнението на длъжността, което предполага действително отработени най-малко 6 месеца на календарна година (чл.76, ал.3 ЗДСл). Друга възможност за увеличение на заплатата е при възстановяване на уволнения служител по чл.67, ал.5, т.4 ЗДСл. Наличието на

последната хипотеза е указание за законодателния подход, който отчита, че по време на незаконното си уволнение служителят не е имал възможност да бъде повишаван в ранг, като начин за увеличение на заплатата му, именно поради липсата на реално изпълнение на службата. Частична компенсация за това е именно възможността по чл.67, ал.5, т.4 ЗДСл.

Претендираната от ищцата компенсация на липсващото реално изпълнение на службата, чрез възстановяване във вида ѝ, съответстващ на нейното реално изпълнение, е невъзможна. По силата на чл.18, ал.1 от ВПРБ в [община] увеличенията на индивидуалните заплати се извършват със заповед на кмета *при настъпване* на съответното обстоятелство. Допълнително възнаграждение за нощен труд се дължи при реално отработени часове (чл.20 от ВПРЗ) или реално положен извънреден труд (чл.21 от ВПРЗ). Включително допълнителното възнаграждение за постигнати резултати по чл.25 от ВПРЗ се определя за *точно и в срок изпълнение* на поставените задачи. Съответно, полагащата се месечна брутна заплата включва основната заплата за *действително отработеното време* (чл.30, ал.1, т.1 ВПРЗ).

Правото на редовен платен годишен отпуск е уредено като основното право на служителя и възможност за възстановяване на трудовия му ресурс, т.е. като замяна на реално положения труд. Именно затова неговото парично компенсирание е забранено, освен при прекратяване на правоотношението (чл.61, ал.1 ЗДСл). Последното възмездяване е сторено със Заповед № 1/27.04.2015 г., включително за минали години. Някакво хипотетично „възстановяване“ на правото на платен годишен отпуск или на неговото имагинерно съществуване чрез заплащане на обезщетение за времето на недопускане от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г. е невъзможно. То е възмездено при заплащане на обезщетение по чл.61, ал.1 ЗДСл със Заповед № 1/27.04.2015 г. в размер на 1258.32 лв.

Платеният годишен отпуск се ползва наведнъж или на части през календарната година, за която се полага (чл.57, ал.1 ЗДСл). Единствената му хипотеза на обезщетяване е по чл.61, ал.1 и ал.2 ЗДСл, която е в случая е спазена от органа по назначаването. Законоустановеността на обезщетенията по ЗДСл (чл.39 – само за предвидените в закона случаи) не може да бъде преодоляна и заместена по реда на заплащане на обезщетение по чл.1, ал.1 ЗДСл за липса на реално изпълнение на държавната служба за целия период на незаконното уволнение, тъй като не е такава логиката на специалния закон. Реалното изпълнение на правоотношението се възстановява за в бъдеще (л.122, ал.1 ЗДСл), компенсацията му поради оставане без работа е за 6 месеца (чл.104, ал.1 ЗДСл), а осигурителните права се възстановяват по презумпцията на чл.9, ал.3, т.2 КСО.

По аналогични съображения ищцата не следва да бъде обезщетявана за представително облекло или за очила (лични предпазни средства). Съгласно чл.40, ал.1 от ЗДСл държавният служител има право на представително облекло единствено при осъществяване на служебните си задължения. Логично, тази придобивка е свързана с представителността на държавната служба и не се дължи при липса на нейното реално изпълнение. Същото важи и за компенсацията на загубено зрение, която се дължи при действително изпълнение на служебните задължения. Липсата на подобно реално изпълнение прекъсва пряката и непосредствена причинно-следствена връзка, която следва да съществува като елемент от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Въз основа на изложеното съдът приема, че за целия исков период от 04.09.2012 г. до

12.06.2017 г. исковите претенции за заплащане на допълнително възнаграждение и на други плащания, свързани със служебното правоотношение като платен годишен отпуск, служебно облекло и лични предпадни средства, са изцяло неоснователни. Евентуално възмездяване на липсващата възможност за реално изпълнение на държавната служба поради незаконно уволнение, може да стане чрез компенсация на претърпените в този период неимуществени вреди при доказаност на всички елементи от фактическия състав по чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Относно претенциите за заплащане на осигурителни и здравни вноски за целия исков период от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г.:

По силата на чл.10, ал.1 и ал.2 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. То се прекъсва през периодите, които не се зачитат за осигурителен стаж, независимо че дейността по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 не е прекратена.

Съгласно с чл.9, ал.3, т.1 и т.2 КСО за осигурителен стаж се зачита и времето, през което лицата не са работили поради незаконно недопускане до работа, както и поради оставането си без работа поради незаконно уволнение - *от датата на уволнението до възстановяването им на работа (в случая от 27.04.2015 г. до 12.06.2017 г.)*. За тези периоди осигурителните вноски са за сметка на осигурителя, който за посочените по-горе периоди е изпълнил задължението си да ги преведе в държавния бюджет. От приети по делото основни и допълнителни ССЕ, изготвени от в.л. С., се установява, че за посочения период от 27.04.2015 г. до 12.06.2017 г. [община] е превела осигурителни вноски в размер на 5080.23 лв. на името на ищцата поради незаконното ѝ уволнение, поради което претенцията ѝ за възстановяване на тези суми в нейна полза са изцяло неоснователни.

По отношение на целия исков период съдът намира следното:

Констативен протокол вх.№ 32-033 от 10.04.2014 г. на ТП на НОИ Стара 3. (л.434 - 437) обективира извършена проверка относно осигуряването на ищцата. Според него, от момента на временното отстраняване на ищцата от работа на 04.09.2012 г. същата е извън кръга на осигурените лица, тъй като не получава заплата съгласно чл.100, ал.3 ЗДСл, респ. няма качество на осигурено лице по чл.10, ал.1 и ал.2 КСО. Според документа, ищцата не е била осигурена за общо заболяване и майчинство, считано от 04.09.2012 г., поради което не е следвало да ѝ бъде изплащано обезщетение за временна неработоспособност по представени от нея болнични листа, считано от 04.09.2012 г. Констатирано е некоректно изплащане на обезщетения за болничен отпуск от страна на осигурителя по конкретно посочени болнични листа за периода от м.10.2012 г. до м.юли 2013 г., както и *указания за заличаване на данните за осигуряване на ищцата за същите периоди*.

От приложени разпореждане № 495/26.05.2014 г. на ТП на НОИ Стара 3. и платежно нареждане от 27.05.2014 г. за сумата от 5891.71 лв. (л.438-439) се установява, че същата касае ревизионен акт за начет № 32-03-5 от 13.05.2014 г. за главница 5285.95 лв. и лихви за забава в размер на 585.07 лв. Т.е. осигурителят е бил задължен да възстанови в полза на бюджета на ДОО средствата, изплатени на ищцата като обезщетения за временна нетрудоспособност по представени от нея болнични листа и да подаде документи за заличаване на осигурителните ѝ права.

Със заявление от 30.11.2018 г. до ТП на НОИ Стара 3. ищцата е поискала възстановяване на осигурителните си права, посочвайки, че кметът на [община], в

качеството си на осигурител, не е подавал необходимите документи за това за периода до 12.06.2017 г. (л.375). Приложила влезлите в сила съдебни решения за отмяна на мълчалив отказ на кмета на [община] по нейно заявление от 17.11.2014 г. и за отмяна на дисциплинарното ѝ уволнение от 27.04.2015 г.

Отговорено е с писмо изх.№ 1019-23-1526 от 21.01.2019 г. на директора на ТП на НОИ Стара 3., че периодът от 23.04.2012 г. до 12.06.2017 г. следва да бъде зачетен като осигурителен стаж (л.374) и тъй като осигурителят не бил подал необходимите данни, са му дадени задължителни указания.

С решение № 1040-23-5 от 22.02.2019 г. на директора на ТП на НОИ Стара 3. са отменени задължителни предписания № ЗД-I-23-00512888 от 16.01.2019 г., с които на осигурителя [община] е указано да подаде информация по реда на чл.9, ал.3, т.1 от КСО за периода от **04.09.2012 г. до 26.04.2015 г.** по отношение на ищцата. От мотивите на решението се установява, че е постановено по горепосоченото заявление на ищцата от 30.11.2018 г. Според него, заповедта за отстраняване на ищцата от 03.09.2012 г. е влязъл в сила акт и основание по чл.100, ал.3 ЗДСл да не се изплаща възнаграждение, поради което за същия период липсва основание за внасяне на осигурителни вноски.

Според писмо изх.№ 1023-40-59# от 19.03.2018 г. на Дирекция „ИСМБП“ при НОИ по адм.д.№ 8628/2017 г. на АССГ (л.377), данните за осигуряване на ищцата са следните: до 03.09.2012 г. лицето е осигурено, *за периода от 04.09.2012 г. до 26.04.2015 г. няма данни за осигуряване*, а от 27.04.2015 г. до 25.05.2015 г. са подадени данни за осигуряване с код 18 – лица, за които се зачита осигурителен стаж, поради неправилно недопускане до работа.

Според извлечение към 29.06.2020 г. от електронната система на НОИ относно осигуряването на ищцата (л.401) в същата липсват данни за осигуряване в периода: м.10.2012 г. – м.март 2015 г. За същите периоди лицето е с прекъснати здравеоосигурителни права (л.409-413).

Анализът на цитираните документи сочи, че заличаването на осигурителните права на ищцата за периода от 04.09.2012 г. до 27.04.2015 г. е сторено въз основа на влезли в сила актове на компетентни органи от НОИ. Фактът, че органът по назначаване, издал отменените актове, свързани с образуването на 23.08.2012 и 24.08.2012 г. дисциплинарно производство, има едновременно и качество на осигурител по отношение на ищцата, не навежда непременно на извод, че отмяната на незаконосъобразното уволнение от 27.04.2015 г. има за пряка и непосредствена последица възстановяване на осигурителните ѝ права, ***считано от отстраняването ѝ на 03.09.2012 г.***

Посочи се, че отстраняването на ищцата на основание чл.100 ЗДСл е законосъобразно. Същото поражда своите правни последици до приключване на дисциплинарното производство със заповед по чл.97, ал.1 ЗДСл. Както е посочено в документите на НОИ, за този период съгласно чл.100, ал.3 ЗДСл служителят не получава възнаграждение, следователно няма качеството на осигурено лице по смисъла на чл.10, ал.1 и ал.2 КСО. Евентуално незаконосъобразно недопускане на ищцата до работа в периода от 01.12.2014 г. до 27.04.2015 г., което би било основание за възстановяване на осигурителните ѝ права съгласно чл.9, ал.3, т.1 КСО, ще бъде опосредено от административен акт на компетентен орган от НОИ – задължително предписание, решение или друго съобразно компетентността на органа и мястото му в йерархията. С тези актове се установяват осигурителните права на служителката и

евентуална тяхна отмяна би имала самостоятелно значение на предпоставка по чл.204, ал.1 АПК за претендиране на вреди. Подобно опосредяване изключва наличието на пряка и непосредствена причинно - следствена връзка между незаконосъобразния акт (мълчалив отказ от 01.12.2014 г.) и претендираните вреди – невнесени осигурителни вноски. Допълнителен довод в тази насока е, че осигурителните вноски се дължат в бюджета на ДОО, т.е. в полза на трета страна, което опосредяване също препяства извод за дължимост на сумите за ДОО пряко в полза на ищцата по реда на иск за обезщетение по чл.1, ал.1 ЗОДОВ на вреди от незаконосъобразно уволнение.

Ищцата е представила по делото три платежни нареждания от **19.12.2014 г.** за преведени по сметка на ТД на НАП Стара 3. суми за ДОО, както следва: 178.92 лв. за периода от 01.09.2012 г. до 31.10.2012 г., 626.22 лв. за периода от 01.07.2013 г. до 31.01.2014 г. и 447.30 лв. за периода от 01.08.2014 г. до 31.12.2014 г. Видно от платежните документи (л.213) основанието за извършените плащания е „ДОО съгласно решение 196 и 197 от 2014 г. на АДС Ст. 3.“.

На основание акт за установяване на задължения № 9993/08.01.2014 г. на ТД на НАП П., офис Стара 3., на ищцата са вменени задължения за здравно осигуряване (ЗО) и същата е заплатила сума в размер на 229.48 лв. за периода от м.10.2012 г. до м.09.2013 г.

Така представените доказателства потвърждават тезата, че извършените от ищцата плащания в полза на бюджета на ДОО и ЗО са направени въз основа на влезли в сила административни актове, т.е. на легално правно основание, и касаят периода от 04.09.2012 г. до 27.04.2015 г., за който компетентните органи от НОИ са посочили, че тя няма качество на осигурено лице. Това опосредяване на плащанията от ищцата към НОИ, направено въз основа на отделни административни актове, изключва наличието на пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между претендираните вреди и незаконосъобразните актове на ответника, респ. определя неоснователност на претенцията на обезщетение за посочения исков период.

С оглед неприсъждане на обезщетение за имуществени вреди под формата на незаплатени осигуровки съдът не дължи произнасяне по възражението за прихващане със сумата от 5286 лв., направено от ответника в о.с.з. на 16.12.2020 г.

Неоснователна е и претенцията за заплащане от работодателя на здравноосигурителните вноски за периода на незаконното допускане и незаконното уволнение. По отношение на здравното осигуряване на лицата по време на незаконното им уволнение и недопускане до работа, в ЗЗО липсва специална разпоредба, аналогична на чл. 9, ал. 3, т.1 и т. 2 от КСО, поради което задължението за внасяне на здравноосигурителни вноски през този период е за самото лице. В ЗЗО и ЗДСл не е предвидена изрична разпоредба, която да предвижда задължение за работодателя, при незаконосъобразно уволнение да внесе здравноосигурителни вноски за лицето за периода на незаконното му уволнение. Поради това приложим се явява текстът на чл. 40, ал. 5 от ЗЗО (за съответния период), съгласно който лицата, които не подлежат на осигуряване по ал. 1, 2 и 3 от същия текст, се самоосигуряват върху посочения в закона осигурителен доход. В този смисъл е решение № 2413 от 14.02.2020 г. по адм. д. № 5681/2019 Г., III отд. на ВАС. Дължим е извод за неоснователност на претенцията на ищцата за заплащане на обезщетение в размер на дължимите здравно-осигурителни вноски за целия исков период от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г.

Противен извод не следва от приетите по делото съдебно-счетоводни експертизи.

Изчисленията на същите са направени по хипотетично поставени от ищцата задачи, които не обосновават доказаност на претендираните вреди.

Относно претенцията за неимуществени вреди:

Съдът, в решаващия си състав, не споделя незадължителната практика на някои състави на ВАС (напр. Решение № 3357 от 07.03.2019 г. по адм. д. № 11274/2017 г. и Решение № 6771 от 05.06.2020 г. по адм. д. № 12982/2019 г., III отд. на ВАС), че нормите на специалните закони (чл.104, ал.1 ЗДСл и чл.237, ал.1 ЗМВР) ограничават правото да се търси обезщетение на неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно уволнение.

Съдът споделя становище, че специалните норми ограничават обезвредата на имуществените вреди, претърпени в специфичната хипотеза, която уреждат, а именно единствено „поради оставане без работа“, което неминуемо лишава служителя от трудово възнаграждение. В подкрепа на този довод е начина на определяне на размера на обезвредата - винаги съобразно месечното възнаграждение на служителя, определено към датата на прекратяване на служебното правоотношение, респ. на оставането му без работа. Съизмеряването на вредите с полученото преди уволнението възнаграждение е ясен показател, че се касае за имуществени вреди, обезвреждащи оставането на лицето без работа, т.е. без трудово възнаграждение. Идеята на законодателя е да даде на по-слабата страна в правоотношението бърза защита чрез частично възстановяване на загубеното в резултат на незаконно уволнение трудово възнаграждение. Абсурдно е неимуществени вреди да бъдат обезвредени по този начин, защото при тях обект на обезщетяване са коренно различни блага – нематериални, изразяващи се в чувства, психически страдания и всякакви други негативни, емоционални преживявания. По изложените съображения, съдът приема, че следва да се произнесе по претенциите за претърпени неимуществени вреди в резултат на отменен мълчалив отказ от 01.12.2014 г. и на отменена заповед № 1/27.04.2015 г. В този случай и на общо основание по аргумент от чл.1, ал.1 ЗОДОВ е необходимо доказване на всички елементи от фактическия състав на отговорността на държавата - противоправно поведение на администрацията, вреда и причинна връзка между двете.

Характерът на дисциплинарната процедура по чл.94-98 ЗДСл на производство – последователно развиващи се във времето действия в законоустановена последователност до издаване на крайния акт по чл.97, ал.1 ЗДСл, неминуемо предполага развитието му в определен времеви диапазон. Не може да се отрече, че от образуването му служителят е подложен на емоционален дискомфорт, причинен от предприетото по дисциплинарно разследване, в хода на което се събират доказателства и се искат неговите обяснения. Фактът, че в процесното дисциплинарно производство са постановени два отделни и самостоятелни административни акта, които са отменени и признати за незаконосъобразни, не означава, че засегнатият служител може да раздели негативните си емоционални преживявания, свързани със стрес, дискомфорт и различни отрицателни емоции, преживени от двата акта поотделно. Подобно раздвоение на човешката личност би било патологично. Ето защо, и независимо от отрицателната предпоставка по чл.204, ал.1 АПК, съдът приема, че по отношение на неимуществените вреди обезвредата не може да бъде разделена между два акта, които са постановени в хода на едно и също дисциплинарно производство. Ето защо, претенцията за обезщетение ще бъде разгледана общо, за целия исков период от 04.09.2012 г. до 12.07.2017 г. при

изследване на всички твърдяни в исковата молба негативни последици за ищцата от предприетото спрямо нея дисциплинарно обвинение, разследване и наказание.

Посочи се, че данните за осигуряване на ищцата са следните: до 03.09.2012 г. лицето е осигурено, за периода от 04.09.2012 г. до 26.04.2015 г. няма данни за осигуряване, а от 27.04.2015 г. до 25.05.2015 г. са подадени данни за осигуряване с код 18 – лица, за които се зачита осигурителен стаж, поради неправилно недопускане до работа. Ответникът е получил задължителни предписания изх.№ ЗП-181 от 09.04.2014 г. на ТП на НОИ Стара 3. за заличаване на подадените данни за осигуряване на Н. от м.10.2012 г. до м.юни 2013 г.

Установява се от писмо изх.№ П-23-999-16-00055535 от 11.06.2014 г. на ТП на НОИ Стара 3. във връзка с искане за изплащане на парично обезщетение по болничен лист № 5021864 на името на ищцата, че осигуряването на ищцата е прекъснато, считано от 04.09.2012 г.

Според две разпореждания на ТП на НОИ Стара 3. от 17.03.2014 г. (л.372-373) на ищцата е отказано отпускане на парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване по представени от нея болнични листа, с мотив за липса на осигуряване за риска общо заболяване и майчинство.

Според амбулаторен лист № 5454 от 30.06.2014 г. на д-р М. К. ищцата се е явила за получаване на направление за невролог и ендокринолог, но това ѝ е отказано, тъй като по справка от НАП тя не е здравноосигурена, поради което било отказано направление за ортопед и рехабилитатор заради счепване на лява предмишница. В тази връзка ищцата е представила доказателства за направени разноси за преглед при ортопед в размер на 30 лв. и в размер на 420 лв. – диагностика и лечение на епилептични пристъпи през м.09.2014 г. (л.414-415). Същото обстоятелство (липсата на осигуряване) като основание за незаплащане на консултативните прегледи от здравната каса е посочено и в амбулаторен лист № 3776 от 11.05.2016 г. на д-р М. К..

Съдът приема, че в частта относно неимуществените вреди липсата на осигуряване на ищцата, което в процесния период ѝ е попречило да получава обезщетения за временна неработоспособност и безплатно медицинско обслужване чрез НЗОК, следва да се разгледа като стресогенен фактор. В тази връзка споделя разбиране, че посочените писмени доказателства, които безспорно доказват липса на осигуряване в един продължителен период от време, съвпадащ с процесното дисциплинарно производство, са достатъчни да докажат преживян емоционален стрес поради липса на съществена социална придобивка, пряко свързана със здравето на лицето. Лишаването му от трудово възнаграждение, свързано с лишаване от социално осигуряване, житейски разбираемо водят до обосновани тревоги относно възможността за осигуряване на нормален жизнен стандарт, за посрещане на здравословни проблеми, вкл. намалено самочувствие поради променения социален статус.

Указание в тази насока са показанията на свидетеля К. Д. К., според които след като прекарала инсулт (м.11.2012 г.), ищцата започнала за говори несвързани неща, била стресирана, нарушила се психиката ѝ, станала затворена, не говорела, била притеснена, че няма пари. Наложило се свидетелят да ѝ дава малки заеми от 50-60 лв. Когато се виждали, ищцата постоянно споделяла за проблемите си, била оплашена и притеснена. Това били проблеми със здравословното ѝ състояние и поради това, че нямала работа. Съдът кредитира показанията на св.К. като последователни и житейски логични. В тази връзка не намира, че представените от ответника

доказателства за водени съдебни дела между О. М. и [фирма], чийто едноличен собственик и управител е К., навеждат на някаква негова заинтересованост. Това е така, тъй като показанията на К. касаят емоционалните преживявания на ищцата и конкретни факти от нейното ежедневие (напр. поискани малки заеми).

Свидетелката М. Г. К. установява, че е личен лекар на ищцата от 2010 г. Когато дошла при нея, Н. представила медицинска документация за метаболитен синдром, захарен диабет тип 2, артериална хипертония и чернодробна стеатроза. Лечението им било да се вкарат в ред показателите, които не били в норма. При измерване на кръвното налягане, показателите били в нормата, поради което К. предложила немедикаментозно лечение чрез намаляване на теглото и здравословно хранене. Пиела единствено лекарства за захарния диабет. През есента на 2012 г. Н. дошла при нея с оплаквания от остро настъпил световъртеж и нарушено равновесие, поради което я изпратила на консултация с невролог, след което имало само временно подобрение. След месец, поради получено остро състояние, с екип на Спешна помощ Н. била приведена в Неврологичната клиника на болницата в Стара З., където била лекувана с диагноза „мозъчен инсулт“. След изписването ѝ, вече редовно приемала лекарства за артериална хипертония (АХ) и за мозъчно-съдовата болест. От този период, няколкократно губела съзнание на улицата и падала без ясен спомен. През 2017 г. лекарствата за АХ станали 3 на брой, с включени медикаменти за лечение на висок холестерол. Диабетът се усложнил с диабетна полиневропатия, за която също започнала да получава лекарства, поради което започнали да се виждат почти ежемесечно. Ищцата постоянно имала някакви здравословни проблеми – ставало ѝ зле, кръвното било ту високо, ту ниско, захарта била неовладяема с лекарства. Н. ѝ споделяла, че има лични и служебни проблеми, не можела да спи, била раздразнителна и плашлива. Била видимо тревожна, задавала повече въпроси, била нестабилна и емоционална, което състояние продължавало и понастоящем. Свидетелката посочва, че „би могло да има връзка между стреса и нейните заболявания“.

Съдът кредитира показанията на св.К., тъй като представляват показания на очевидец – медицински специалист, който в исковия период и непосредствено преди него пряко е запознат със здравословното състояние на ищцата. Допълнителен аргумент в тази насока е пълното съответствие на показанията ѝ с писмените доказателства по делото. Според Решение № 1319 от 07.11.2011 г. на специализирана комисия по специалност 05 при УСБАЛЕ [фирма] (л.350) захарният диабет при ищцата е диагностициран през м.11.2009 г. по повод наддаване на тегло.

Ищцата е представила Епикриза от УМБАЛ [фирма], [населено място], за проведено болнично лечение в периода от **25.10.2012 г. до 30.10.2012 г.** с диагноза „Метаболитен синдром, захарен диабет – тип 2, артериална хипертония и др.“. От анамнезата се установява, че пациентката постъпва за пореден път. След последната хоспитализация през м.02.2012 г. е редуцирала теглото си с 8 кг., а през 2005 г. е редуцирала теглото си, свързано със стресово състояние. През 2006 г. до 2010 г. е напълняла с 30 кг до 105 кг. Артериалната ѝ хипертония датира от 2004 г. През м.09.2004 г. са регистрирани повишени нива на кръвната захар. През м.05.2010 г. е диагностициран метаболитен синдром. Като придружаващи заболявания са посочени: синусит, гастрит, артроза на коленни стави, през м.април 2012 г. – дископатия. Изписана е с препоръка за спазване на хипокалориен хранителен режим и повишена двигателна активност с цел редукция на теглото. Насочена е към неврологично

отделение за уточняване на неврологичния ѝ статус.

От Епикриза ИЗ № 20298 на МБАЛ [фирма], [населено място] – Клиника по неврология, че установява, че ищцата е приета за болнично лечение в периода от **05.11.2012 г. до 09.11.2012 г.**, с основна диагноза: Мозъчен инфаркт, причинен от неуточнена оклузия (запушване, непроходимост) или стеноза (стесняване) на церебралната артерия-дясна средна мозъчна артерия-лека степен. Според анамнезата, пациентката постъпва за първи път в клиниката по повод внезапно получен преди месец пристъпен световъртеж и прилошаване, с гадене и двукратни повръщания. Оттогава е с постоянно главоболие, предимно в теменната област и шумене в ушите. Чувствала нестабилност при ходене и залитала. Назначено е медикаментозно лечение и е изписана при спазване на назначената терапия и умерен двигателен режим.

На **12.03.2013 г.** е приета в същата клиника с оплаквания от слабост и тръпнене в левите крайници и окончателна диагноза: Светавъртеж от централен произход. При преглед с психиатър е установена *епилепсия* с вторично генерализирани пристъпи.

С ЕР на НЕЛК № 0539 от 16.07.2013 г. е продължена временната неработоспособност на ищцата, считано от 22.05.2013 г., за което са съобразени малката давност от реализираните мозъчно-съдови инциденти (ИМИ през м.11.2012 г. и Световъртеж от централен произход от м.март 2013 г.).

С ЕР на НЕЛК № 0014 от 07.01.2016 г., постановено по повод на жалба на директора на ТП на НОИ Стара 3. срещу ЕР на ТЕЛК, с което е потвърден болничен лист № 0532916, е потвърден периода на временната неработоспособност на ищцата.

Според ЕР на ТЕЛК № 1423 от 21.05.2013 г. при МБАЛ [фирма], [населено място], ищцата е с оплаквания от световъртеж, главоболие, безсъние, слабост и изтръпване на леви крайници.

С ЕР на ТЕЛК № 2752 от 25.10.2013 г. при МБАЛ [фирма], [населено място], на ищцата е призната **72 %** трайна неработоспособност (ТНР) с дата на инвалидизиране 25.10.2013 г., водеща диагноза „Последици от мозъчно съдова дейност“ и следните заболявания: състояние след исхемичен мозъчен инсулт (ИМИ) от м.11.2012 г., левостранна латентна хемипареза, световъртеж от централен произход, дископатия в поясна област, радикулопатия, АХ – II ст.кардио-церебр.форма, ограничена подвижност на лява КС. Като противопоказни са посочени: тежък физически труд, неблагоприятен микроклимат, продължителен прав стоеж, *емоционално напрежение*.

С ЕР на ТЕЛК № 2116 от 02.10.2014 г. при МБАЛ [фирма], [населено място] на ищцата е призната **78 %** трайна неработоспособност за същите заболявания, като решението е постановено по повод жалба на директора на ТП на НОИ Стара 3. срещу болничен лист от 18.07.2014 г., който е потвърден.

С ЕР на ТЕЛК № 2373 от 11.10.2016 г. при МБАЛ [фирма], [населено място] на ищцата е призната **84 %** трайна неработоспособност.

С ЕР на ТЕЛК при МБАЛ [фирма], [населено място], от 22.07.2019 г. временната неработоспособност на ищцата е определена на **87 %**. Независимо, че така представените решения са извън исковия период (л.329-331) съдът ги приема за относими като доказващи трайно влошаващото се здравословно състояние на пациента.

С ЕР на ТЕЛК № 1466 от 26.05.2014 г. при МБАЛ [фирма], [населено място], са потвърдени два болнични листа на името на ищцата, обжалвани от директора на ТП на НОИ Стара 3., и е поставена водеща диагноза „Счупване на долния край на лъчевата кост“ на 03.02.2014 г.

С ЕР на ТЕЛК при МБАЛ [фирма], [населено място], от 15.07.2014 г. и от 18.11.2014 г. са потвърдени други болнични листа на ищцата, оспорени от директора на ТП на НОИ Стара З.

От обикновения прочит на медицинските документи се установява сериозно повишаване на процента временна неработоспособност на ищцата в исковия период. Според епикризата от м.ноември 2012 г. пациентката постъпва *за първи път* в клиниката по повод внезапно получен *преди месец* пристъпен световъртеж и прилошаване, с гадене и двукратни повръщания. Оттогава била с постоянно главоболие, предимно в теменната област и шумене в ушите. Налице е медицинска документация, че в едномесечен период от отстраняването ѝ ищцата е претърпяла сериозен инцидент – през м.ноември 2012 г. получава мозъчен инфаркт, но по анамнеза на ищцата състоянието ѝ датира от около месец, т.е. непосредствено след отстраняването ѝ, а няколко месеца след това (през м.март 2013 г.) е диагностициран световъртеж от централен произход, последващо свързан с постоянно главоболие, безсъние, слабост и изтръпване на левите крайници. През м.октомври 2013 г. последващото ЕР на ТЕЛК вече е с водеща диагноза „Последици от мозъчно-съдова дейност“, т.е. от заболяванията на ищцата, диагностицирани непосредствено след отстраняването ѝ от длъжност. В същото ЕР на ТЕЛК като противопоказание за труд е посочено емоционалното напрежение, което води на несъмнен извод за връзката между основните заболявания на ищцата е емоционалното ѝ състояние.

В тази връзка съдът кредитира заключение на съдебно-психиатрична експертиза от 21.09.2020 г., изготвено от в.л. д-р Е. Т. С.-Т., като компетентно изготвено и съответстващо на писмените доказателства по делото. След изброяване на заболяванията на ищцата въз основа на медицинската документация (л.553), вещото лице приема, че според документите има влошаване на здравословното ѝ състояние след 2012 г. Това е така, тъй като ищцата получила ИМИ с последваща латентна хемипареза, диабетът се усложнил с полиневропатия, появили се и други заболявания, *които нямат отношение към евентуално преживян емоционален стрес*. Според вещото лице С., някои от заболяванията ѝ е възможно да са резултат на *претърпян хроничен и остър емоционален стрес*, какъвто за Д. Н. е възможно да са фактът на отстраняването ѝ от длъжност и прекратяване на служебните правоотношения. Въз основа на свидетелските показания, в.л. С. приема, че в исковия период Н. е преживяла емоционален стрес, който според св.К. се дължи на уволнението ѝ и последващите събития. Експертът установява, че преживян хроничен емоционален стрес е възможно да бъде причина за възникване на соматични заболявания или влошаване на съществуващи такива. Диабетът и хипертонията влизат в списъка на т.нар. психосоматични болести, които са резултат от действието на психични и физически фактори. *Н. страда от тези заболявания отпреди исковия период, но ако действително е преживяла стрес, то усложненията от тях и задълбочаване на заболяванията е възможно да се дължат именно на стреса, при взаимодействието на други вътрешни фактори*. Въз основа на тези данни от експертизата, обсъдени съвкупно с писмените доказателства и свидетелските показания, основно на св.К., съдът приема за доказана причинно-следствената връзка между образуваното срещу ищцата дисциплинарно производство и рязкото влошаване на здравословното ѝ състояние след м.октомври 2012 г. Това пряко се установява от св. К., която установява, че след диагностицирания инфаркт ищцата вече трайно приемала лекарства. Причинната връзка на заболяванията ѝ пряко се установява от ЕР на ТЕЛК

от м.октомври 2013 г., където емоционалният стрес е отбелязан като противопоказан. В тази насока е и заключението на в.л. С., според което някои от заболяванията ѝ е възможно да са резултат на *претърпян хроничен и остър емоционален стрес*. Изготвянето му единствено въз основа на медицински документи и свидетелски показания не пречат неговото кредитиране, тъй като при разговор с вещното лице ищцата е споделила за преживения стрес, а по-обстойно нейно изследване логично би потвърдило емоционалното ѝ състояние, за което съобщава.

Според поясненията на в.л. С. в о.с.з. на 30.09.2020 г. хроничен стрес е преживяното от едно лице през определен период от време. Този стрес оставал през целия живот, в бъдеще можело да се редуцира, но при подсещане, при среща със стрес или спомени за събития, предизвиква отново неприятни усещания в психиката на човека. Потвърждава, че двете основни заболявания на ищцата (диабет и хипертония) са психосоматични, т.е. в генезиса и протичането им се намесват психосоматични телесни фактори и психични фактори, поради което при преживян остър и хроничен стрес, те могат да се влошат. Разпитите на свидетелите съдържали данни за такъв стрес. Преживеният стрес можело да бъде причина включително за появата на мозъчен инфаркт. Тези пояснения съдът приема за категорично доказателство, че влошеното здравословно на ищцата през исковия период е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с преживян от нея хроничен стрес, пряко свързан с процесното дисциплинарно производство.

Съдът дава вяра на съдебно-психиатричната експертиза на в.л. С. пред съдебно-медицинска експертиза (СМЕ) от 09.06.2020 г., изготвена от вещното лице д-р Доля П. Н.. Според д-р Доля Н. причина за получаване на ИМИ при ищцата е артериалната хипертония и захарния диабет. Други етиологични фактори са нарушен сърдечен ритъм и клапни пороци. Експертът признава, че *стресът е провокиращ фактор, но счита, че не е определящ*. Като рискови фактори за артериалната хипертония (АХ) д-р Н. отбелязани храненето, намалена физическа активност, затлъстяване, *психичен стрес*. Съдът изцяло не кредитира изводите на д-р Н. за невъзможност заболяванията на ищцата да са провокирани от отстраняването ѝ от длъжност и прекратяване на служебното правоотношение, тъй като в тази им част те са в пълно противоречие с целия останал доказателствен материал – писмен, устен и експертен. Още повече, че самата д-р Н. потвърждава психичния стрес като провокиращ фактор. В случая спорът не е дали заболяванията на ищцата са се появили в резултат на процесното дисциплинарно производство, тъй като безспорно се установява, че значителна част от тях предхождат исковия период. Въпреки това съдът приема за доказано, че преживеният от ищцата хроничен стрес в хода на дисциплинарното производство, съществено е допринесъл за влошаване на здравословното ѝ състояние, изразяващо се в получен мозъчен инфаркт, световъртежи, трайно чувство за слабост и загуба на равновесие, повишаване на процента трайна неработоспособност, а с това и на приема на множество лекарства за множество заболявания.

С Решение № 206 от 22.05.2015 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД) е установен причинен на ищцата тормоз по смисъла на чл.5 от ЗЗДискр. по признаци „лично положение“ и „обществено положение“, осъществен от Господин А. Г. – като кмета на [община] и работодател на ищцата. Производството пред КЗД е образувано по жалба на Н. от 2013 г. и касае действия на кмета на [община] **до отстраняването ѝ на 03.09.2012 г.**

Според мотивите на решението на КЗД кметът на [община] е лишил Д. Н. от възможността да упражнява избраната от нея професия и да се издържа от нея, формирал е предубеждение и предразсъдък, че Н. не може да изпълнява служебните си функции и по всякакъв начин е използвал възможността за отстраняването ѝ от длъжност, без да са налице материалноправните предпоставки за това. Разгледано е поведението на кмета по няколкократно ѝ отстраняване от длъжност, действия на неблагоприятно и унижително третиране на служителя с цел освобождаване на заеманата от нея длъжност. Обсъдена е поставената на Н. най-ниска оценка при атестиране, станала повод за предходно уволнение през м.април 2012г., подаден сигнал от зам.-кмета на [община] до РП К. за извършени от ищцата престъпления по служба и злоупотреба с европейски средства и сигнал, който е станал повод за извършена на 07.08.2012 г. проверка от служители на [община] на собствен имот, по –късно препратен за разглеждане от РДНСК – Стара З.. Именно във връзка с този сигнал, със Заповед № РД-09-553 от 23.08.2012 г. кметът на [община] разпоредил образуването на дисциплинарно производство срещу Д. К. Н. за нарушения на Етичния кодекс на [община], изразяващи се в *установено незаконно строителство в УПИ IV-443, кв.93*, по плана на [населено място], собственост на ищцата и съпруга ѝ Г. Д. Н..

Във връзка с Решение № 206/22.05.2015 г. на КЗД, в производство по чл.203-207 АПК, вр. чл.74, ал.2 ЗЗДискр, с Решение № 5043 от 26.07.2018 г. по адм.д.№ 8628/2017 г. АССГ присъдил на Д. Н. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., претърпени в периода от **09.01.2012 г. до 28.01.2015 г.**

С оглед периода на изследваното от КЗД поведение на кмета на [община], който безспорно е до отстраняването на ищцата на 03.09.2012 г. и във връзка с мотивите на определение № 4448 от 15.04.2020 г. по адм.д.№ 11163/2019 г. на ВАС, III-то отделение, съдът приема, че **не е налице припокриване** между незаконосъобразната дейност на служители на ответника, предмет на настоящето съдебно производство и това по адм.д.№ 8628/2017 г. на АССГ. Независимо от частичното съвпадение на част от исковите периоди, в настоящето производство се претендират вреди от незаконосъобразен мълчалив отказ от 01.12.2014 г. и от Заповед № 1/27.05.2015 г., които не са били предмет на изследване в решението на КЗД.

Данните по делото сочат, че спрямо ищцата е упражняван системен, целенасочен и продължителен тормоз, свързан със служебното ѝ положение. Доказателство в тази насока, освен решението на КЗД, е и заповед № РД-09-151 от 29.03.2012 г. на кмета на [община], с която на всички служители в общинската администрация е забранено да предоставят всякаква информация на Д. Н.. Подобно поведение на органа по назначаването е несъвместимо с възможността да се изпълняват служебните задължения. Вярно е, че актът е извън исковия период, но същият се отбелязва във връзка с причинения на ищцата хроничен стрес като предпоставка за влошеното ѝ здравословно състояние.

Указание в тази насока са последователните действия на кмета на [община]. Със заповед № РД-09-551 от 23.08.2012 г. на кмета на [община] ищцата е възстановена на длъжността „секретар“ след предходно уволнение. На същата дата срещу нея е образувано дисциплинарно производство със заповед № РД-09-553 за установено незаконно строителство. Последвала Заповед № 94Д-125-9#1 от 23.08.2012 г. на кмета на [община], с която на ищцата е наложено дисциплинарно наказание „забележка“ за констатирано на същата дата неизпълнение на служебни задължения в периода от

10:00 часа до 10:20 часа – лични разговори по мобилен телефон в работно време. Следва отстраняването ѝ от длъжност, което постановя началото на исковия период. Съвкупната преценка на изложеното навежда съда на извод, че на възмездяване подлежат претърпените от ищцата негативни емоционални емоции и продължителен стрес във връзка с образуваното срещу нея дисциплинарно производство, свързани с чувство за безизходица от загубата на трудово възнаграждение и осигурителни права, съвкупно довели до трайно влошаване на здравословното ѝ състояние. Установи се по делото, че този хроничен стрес при ищцата датира отпреди исковия период (Решение № 206/22.05.2015 г. на КЗД), но човешката личност трудно разграничава конкретния източник на негативните си усещания при хроничен стрес, т.е. когато стресовите фактори следват последователно в продължителен период от време, нито да уточни от кое конкретно действие на работодателя какви по интензивност болки и страдания преживява. Факт е, че от първото уволнение през м.април 2012 г. ищцата е подложена на постоянен стрес и тормоз, свързан със служебното ѝ положение. Нелогично е да се очаква от нея да не преживява отрицателни емоции за времето на отстраняването си от длъжност на 03.09.2012 г., единствено поради факта, че то е обявено за законосъобразно с влязло в сила на 24.10.2013 г. съдебно решение. Също така е логично отрицателните ѝ преживявания да продължават трайно и непрекъснато във времето, т.е. от образуването на дисциплинарното производство до възстановяването ѝ на длъжност на 12.06.2017 г. По изложените съображения съдът приема, че претърпените неимуществени вреди са доказани и следва да бъдат обезщетени за целия исков период от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г.

Прекратяването на служебното/трудова правоотношение като източник на доходи за живот безспорно е изключително травматично преживяване за всеки човек. Още по-силен е интензитетът на въздействието, когато това се случи поради наложено най-тежко дисциплинарно наказание „уволнение“. Нелогично е да се очаква, че отрицателните емоции започват едва с издаването на заповедта за налагане на дисциплинарно уволнение, именно защото се касае за развиващо се във времето дисциплинарно производство. Освен, че това обстоятелство е житейски логично и общоизвестно, в настоящия процес то се установява и посредством заключение на съдебно-психиатрична експертиза, свидетелски показания и многобройни медицински документи. Същите опровергават тезата на ответника, че влошеното здравословно състояние на ищцата е резултат от неполагането на грижи за себе си, поради което възражението му за съпричиняване е неоснователно.

По изложените съображения съдът приема за безспорно доказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ относно претърпени от ищцата неимуществени вреди във връзка с образуваното срещу нея дисциплинарно производство за целия исков период.

За обезщетяване на тези вреди ищцата претендира обезщетение в размер на 300 000 лв. Размерът на обезщетението според чл.52 ЗЗД следва да се определи от съда *по справедливост*. Съобразно задължителните указания, дадени в т.ІІ от ППВС № 4/1968 г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Справедливият размер на обезщетението следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря,

както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост.

В съдебното производство по присъждане на обезщетение посочените неимуществени вреди следва да намерят материален израз, който законът в нормата на чл.52 ЗЗД определя „по справедливост”, макар неимуществените вреди да нямат стойностно изражение и да не подлежат на аритметично изчисляване. В тази връзка съдът съобразява следните обстоятелства: изключително дългия период, през който ищцата не е заемала длъжност, респ. е била лишена от възнаграждение и свързаните с него плащания и социални придобивки, респ. през този период те е била подложена на продължителен стрес, заеманата от нея висока длъжност в общинската администрация, наличието на последователно и трайно негативно отношение към нея, негативните преживявания, свързани със загубата на трудово възнаграждение и социално осигуряване, необходими за поддържане на нормален социален статут и на последно място, но с най-голема тежест –последвалото трайно влошаване на здравословното ѝ състояние. Повишената тревожност на ищцата през исковия период се установява от свидетелските показания, а причинната им връзка на влошеното здравословно състояние със стресогенните фактори – от съдебно-психиатричната експертиза, вкл. от ЕР на ТЕЛК № 2752 от 25.10.2013 г. при МБАЛ [фирма], [населено място], което определя емоционалното напрежение като противоположание за заболяванията на ищцата.

Съдът приема, че претърпените от нея, визирани по-горе неимуществени вреди - болки и страдания, могат да бъдат възмездени със сумата от 30 000 лв., която сума следва да се присъди ведно със законната лихва от 30.05.2017 г. (датата на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на Заповед № 1/27.04.2015 г.) до окончателното им изплащане съобразно задължителните указания на т.4 от Тълкувателно решение № 3/2005 г. на ОСГК на ВКС. Наличието на отменен мълчалив отказ от 01.12.2014 г., обстоятелството, че той е в рамките на същото дисциплинарно производство и действието му е в ограничен период до 27.04.2015 г., препятства присъждането на лихва за забава, считано от 01.12.2014 г. Съдът намира, че тази законна последица от предявения иск следва да се присъди от отмяната на акта, който завършва дисциплинарното производство. За разликата до предявения размер от 300 000 искът за обезщетение за неимуществени вреди следва да се отхвърли.

По разноските: Съгласно чл.10, ал.3 ЗОДОВ ако искът бъде уважен изцяло или *частично*, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството (т.е. всички разноски), както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Изложеното обосновава присъждане в полза на ищцата на сторените разноски, както следва: 10 лв. за държавна такса, 200 лв. за СМЕ, 250 лв. за СПЕ, 250 лв. за допълнителна ССЕ, изготвена от вещото лице С. и 300 лв. за допълнителна ССЕ, изготвена от в.л. Г., общо 1010 лв. Списъкът за разноски, представен от адв. В. в о.с.з. на 16.12.2020 г. съдържа дублиране на разноски за 500 лв. (два пъти по 250 лв.), представляващи представени два пъти (в оригинал и в копие) разноски с молби от 30.07.2020 г. и от 31.07.2020г.

На същото основание сторените от ответника разноски в производството по смисъла на чл.71, ал.1 ГПК остават за негова сметка, както следва: 200 лв. за СМЕ и 250 лв. за допълнителна ССЕ, изготвена от в.л. Г..

Същевременно, от бюджета на АССГ, в о.с.з. на 01.07.2020 г. са заплатени 400 лв. за първоначалната ССЕ на в.л. С., а според уведомление от в.л. Г. от 05.01.2021 г. и приложена към него декларация, за приетата в о.с.з. на 16.12.2020 г. – основна и допълнителна ССЕ се следва възнаграждение от 860 лв., от които са изплатени 550 лв. от внесени от страните депозити. Изложеното обосновава присъждане на тези разноски в тежест на ответника на основание чл.10,ал.3 ЗОДОВ в полза на АССГ – общо 710 лв.

Ищцата е представила доказателства за направени разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 8530 лв. При обжалваем интерес общо в размер на 546 064 лв., уважените претенции на ищцата са в размер общо на 35 372.80 лв., което определя основателен съответен размер на сторените за адвокатско възнаграждение разноски от 552.55 лв. При определяне на обжалваемия интерес съдът намира, че следва да прецени единствено размера на главниците, тъй като лихви се присъждат от датата на падежа, определена според Тълкувателно решение № 3/2005 г. на ОСГК на ВКС, но без посочване на конкретен размер.

Ответникът претендира присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 31 200 лв. с представени доказателства за реалното им заплащане по банков път. Доколкото размерът на това възнаграждение се доближава до присъдените в настоящето производство обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, съдът приема, че на ответника не следва да се присъждат разноски в претендирания размер дори съобразно отхвърлената част от исковите претенции, които са несъразмерно по-високи от уважените. Това би довело до прекомерна тежест за ищцата и поглъщане на присъденото ѝ обезщетение от задължението за съдебни разноски – резултат, който се приема като неадекватна последица от правния спор по ЗОДОВ в практиката на Европейския съд по правата на човека.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА ОБЩИНА М., с адрес [населено място], пл. „Трети март“ № 32, да заплати на Д. К. Н., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, **на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ** обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в неполучено индивидуално възнаграждение в периода от 01.12.2014 г. до 26.04.2015 г. в размер на 5372.80 лв., ведно със законната лихва от 30.06.2016 г. до окончателното ѝ изплащане, обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 30 000 лв., ведно със законната лихва от 30.05.2017 г. до окончателното изплащане, сторените в производството разноски за държавна такса и депозити за вещи лица общо в размер на 1010 лв. и разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 552.55 лв.

ОТХВЪРЛЯ исковите, предявени от Д. К. Н., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, срещу ОБЩИНА М., за обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в неполучено индивидуално възнаграждение, претърпени в периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. за разликата от уважения размер от 5372.80 лв. до предявения размер от 158 120 лв. и за обезщетение за неимуществени вреди,

претърпени в периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. за разликата от уважения размер от 30 000 лв. до предявения размер от 300 000 лв.

ОТХВЪРЛЯ ИЗЦЯЛО исковете, предявени от Д. К. Н., ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [жилищен адрес]0, срещу ОБЩИНА М., както следва: за обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 35 600 лв., представляващо неизплатени социални осигуровки, за обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 12 220 лв., представляващо неизплатени здравни осигуровки, за обезщетение за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г. в размер на 31 624 лв. (20 % от 158 120 лв. и молба от 05.07.2018 г.), представляващо неизплатено, пропуснато допълнително възнаграждение и за обезщетения за периода от 04.09.2012 г. до 12.06.2017 г., представляващо неизплатени, пропуснати други плащания общо в размер на 8500 лв., от които за служебно облекло в размер на 1500 лв., за лични предпазни средства в размер на 1000 лв. и неизползван платен годишен отпуск в размер на 6000 лв.

ОСЪЖДА ОБЩИНА М., с адрес [населено място], пл. „Трети март“ № 32, да заплати по сметка на АССГ разноски за вещи лица в размер на 710 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: